



# Biuletyn Polonistyczny

27.05.2015

Data wydarzenia: 06.05.2015 - 07.05.2015

## **Światopoglądy modernizmu**

Typ wydarzenia: Konferencja

Miejscowość: Łódź

Organizatorzy: Uniwersytet Łódzki

Grupy docelowe: Studenci, Doktoranci, Samodzielni Pracownicy Naukowi

---

Zdając sobie sprawę z wielości sposobów opisu modernizmu i niejednoznaczności terminologicznej oraz dzieląc zdanie, iż nie ma jednego modernizmu, pragniemy skoncentrować rozważania na latach 1890–1918. Świadomie więc pojęcie „modernizmu” zawężamy, czy raczej – podejmujemy refleksję tylko nad jego wycinkiem, ograniczonym do czasu określanego w historii literatury polskiej terminem „Młoda Polska”. Tej ostatniej nazwy jako hasła wywoławczego konferencji nie chcieliśmy jednak stosować, pragnąc uwzględnić w obradach również perspektywę europejską i pozaeuropejską, a w modernizmie widząc nie tylko zjawisko literackie, ale także intelektualne, kulturowe, naukowe.

Do dyskusji zapraszamy literaturoznawców (w tym neofilologów zajmujących się literaturą lat 1890–1918), historyków sztuki, historyków filozofii, psychologii i socjologii. Mamy nadzieję, że różnorodne elementy uda się wspólnie złożyć w barwną mozaikę modernizmu.

### **Zapraszamy do namysłu nad następującymi aspektami tematu:**

- wyznaczniki i przemiany światopoglądu lat 1890–1918
- rola filozofii, religii, nauki w budowaniu światopoglądu epoki
- inspiracje filozoficzne, psychologiczne i socjologiczne w literaturze i sztuce
- dominujące a marginalne nurty światopoglądowe, idee, postawy (dekadentyzm, „choroba wieku”, dandyzm, spirytualizm, witalizm, katastrofizm, socjalizm i in.) – porównanie, ocena
- mało znane, nieopisane aspekty światopoglądu modernistycznego
- Młoda Polska a paradygmat modernistyczny

## Biuletyn Polonistyczny

- modernizm polski a modernizm europejski (punkty wspólne i odmienności światopoglądów)
- modernizm lat 1890–1918 a kategorie nowoczesności i awangardowości
- ogląd świata oraz modernistyczne ucieczki od rzeczywistości („sztuczne raje”)
- stosunek do cywilizacji wielkomięskiej
- uczuciowość modernistyczna
- koncepcje jednostki ludzkiej, wizje człowieka i człowieczeństwa (kim i jaki jest człowiek, gdzie tkwi prawda o człowieku, problematyka świadomości i nieświadomości, dusza i „naga dusza”, psychologia tłumu G. Le Bona i in.)
- miejsce transcendencji i metafizyki
- rola zjawisk pogranicznych i transgresyjnych
- stosunek do Boga i bogów
- kategorie sacrum i profanum
- modernizm katolicki
- modernistyczne ujmowanie miłości, małżeństwa, rodziny
- obyczaje, uprzedzenia, normy życia zbiorowego w latach 1890–1918 a łamanie tabu
- światopogląd a myślenie mitem
- rola tradycji narodowych a światopoglądowe otwarcie na wielokulturowość, uwikłanie w przeszłość (historię) a otwarcie na nowoczesność
- demokratyzacja a elitaryzm i oryginalność
- nowe metodologie badawcze (queer, postkolonializm, geopoetyka) a szansa reinterpretacji i rewaloryzacji światopoglądu epoki

Zarysowane powyżej zagadnienia prosimy potraktować jedynie jako propozycje. Liczymy, iż zechcą Państwo wzbogacić zakres rozważań, starając się jednak przy analizie poszczególnych utworów literackich czy dzieł plastycznych wskazać, do jakich elementów światopoglądu epoki autor się odwołuje bądź z którymi polemizuje, innymi słowy – jaką wizję modernizmu buduje.

Organizatorem konferencji jest Katedra Literatury Pozytywizmu i Młodej Polski UŁ.

Słowa kluczowe: modernizm, światopogląd